

gesztenyének fehér a virága
 lehullik a levele, sárga
 is olyan halvány sárga vagyok
 t szeretőm, de már rég elhagyott.

Gesztenyének fehér a virágja
 Falu végén van a postás háza
 Fehér papír, sárga róz toll a kezébe
 Azzal írja a nevem a nagy könyvbe

Láttatok e vizen hajót járni
 Szőke legényt barna lányhoz járni
 Láttam bizon, magam is az vagyok .
 Barnaja habám, én is barna vagyok.
 Citera zene

Kár vót nékem a szombat estit várni
 Nem jön engem senki vigasztalni
 Vigasztalom magam, ahogy lehet
 Bánják tőlem a lányok a szeretőmet

Cukorgyárba fujják a két órát
Minden kislány várja a babáját
Én is azér kerülöm a cukorgyárat
Nyolc órára idevárom a babámat

Én is azér kerülöm a cukorgyárat
Nyolc órára idevárom a babámat

Vol szeretőm, volt szeretőm, de már nincs
Elvitte a Kínagi nagy árviz
Kilenc éjjel, kilenc nappal keresem a holttestit
De sehhol rá nem találok

Tizedik nap kifogom a kendelét
Zöld selyemmel vésem bele a nevét
A közepét telesírom búval és bánattal
Jaj, de árván maradtam

A közepét tele sírom búval és bánattal
Jaj, de árván maradtam

Alacsony a mi házunk teteje
Ráhajlik a labdarózsa levele
Ráhajlik a labdarózsa ágastul
Azt mondják váljak el én a régi rózsámtul

Aranyos kis Bözsikém, gyere ki a kiskertbe
Szedjél rózsát az aranyos kis kezedbe
Nem szedem én, nem szeretem a szagát
Menyasszonyi koszorumat most fonják

Nem szedem én, nem szeretem a szagát
Menyasszonyi koszorumat most fonják.

Citerazene.

Hol jártál te barna kislány illyeb korán
Hogy a sárga cipőd harmatos már.
Zöld erdőbe jártam rezedáért
Fáj a szívem, majd meghasad a babámért

Nem átkozlak kisangyalom nem szokásom
Csak a mosdóvized vérré váljon
Tűrűkőző kendőd lobbót vessen
Amitől a nagy Fristen meg ne mentsen

Nem átkozlak kis angyalom, nem szokásom
Tizenhárom évig nyomd az ágyat
Tizenhárom szekér búzaszalma
Rohadjon el kis angyalom az ágyadba

Tizenhárom szekér búzaszalma
Rohadjon el kisangyalom az ágyadba.

Édesanyjától tanulta, a Fehér László balladát nem ismeri

Amott kerekedik egy fekete felhő
Abul tollázkodik egy fekete holló
Állj meg holló, állj meg, hadd üzenek tőled
Apámnak, anyámnak, jegybéli mátkámnak

Könnnyen megismerheted annak házatáját
Piros rózsza lepi arany alma fáját
Tükör az ablaka, gyámánt az ajtaja
Az én rózsám kék szeme, aranyszínű haja

Hogyha kérdik hol vagyok, mondd meg hogy bab vagyok
A csillagi börtönben talpig vasba vagyok
Talpig vasba vagyok, derékig bilincsbe
Talán meg is halok a nagy sötétségbe

Talpig vasba vagyok, derékig bilincsbe
Talán meg is halok a nagy sötétségbe

Máté néni

Ej, biró, biró, hü te igali biró
Két szemedet vájja ki a holló
Nem vétettem semmit a kutyának
Ej, mégis besorozott engem katonának

Legel a báróné gulyája

A kisasszony maga sétál utána

Még messziről kiálltja a gulyásnak

Jancsi szívem terítsd le a subádat

Haj, de nem teritem én itt le a subámat

Itt a csárda..... behajtaj a gulyámat

Ne törődj te Jancsi szívem semmivel.

Kiváltjuk az édesanyám pénzivel

3153

Lányom, lányom, lányomnak sem mondalak
Mintsem egy gulyáshoz adgyalak
De nem bánom én édesanyám tagadj meg
Mer a szivem a gulyásér szakad meg

Mi zörög, mi zörög a sűrű erdőben
Mi zörög, mi zörög a sűrű erdőbe
Tán a rózsám a szép hat ökrét hajtják a cserjébe
Tán a rózsám a szép hat ökrét hajtják a cserjébe

Ha hajtsák, hadd hajtsák, hadd fizessen érte
Ha hajtsák, hadd hajtsák, hadd fizessen érte
Mer az a szép piros hajnal más leánál érte
Mer az a szép piros hajnal más leánál érte

Az egyik az őrzője, a másiknál ott hált
Az egyik az őrzője, a másiknál ott hált
Nekem pedig azt esküszí, hogy senkihez se jár
Nekem pedig azt esküszí, hogy senkihez se jár

Leégett a csereveli határ
Beleégett kilenc juhászbojtár
S a kilencnek kilenc pár ruhája
S a kilencnek kilenc pár ruhája
Számadónak nincsen semmi kára

Számadónak sallangós bundája
Számadónak sallangós bundája
..... azt az aradi vásáron
Gyertek kányok, keressük fel a sirját
Hogy öntözze könnyeinkkel hantját

Hogy teremjen rózsát, nem töviset
Hogy teremjen rózsát, nem töviset
Mer ő engem igazán szeretett
Mer ő jengem igazán szeretett

Vitus Sándor bácsi 1895

Nem fujt el a csendes szél
 Megbánod te jó galambom mit tettél
 ..... míg a nagy utcán nem érek
 Mind azt mondják, fekete gyászt viselek
 Mind azt mondják, fekete gyászt viselek

Mind azt mondják, fekete gyászt viselek
 Fekete gyászt, fehér az én zsebkendim
 Elhagyott a régi babám, szeretim
 Elhagyott a régi babám szeretim

Ha jelhagyott, nem tehetek én rula
 Nem lehetek sem tulipán, sem rózsa
 Nem lehetek sem tulipán, sem rózsa
 De megátkozott engem az édesanyám
 Hogy ne legyen sem országom, sem kaszám
 Csipkebokor legyen az én szállásom
 Ott se legyen nekem maradásom

Vitus Ferenc 1931

Főmentem a hegyre, lenéztem a vőgybe
 Főmentem a hegyre, lenéztem a vőgybe
 A ott látom a galambomat fődig feketében
 Fődig feketében, pohár a kezében
 S pohár a kezében
 Erdei bor benne, s köszönt reám jó galambom
 Hogy igyak belőle
 S nem köszöntöm rád édesem, hogy igyál belőle
 S nem köszöntöm rád édesem, hogy igyál belőle
 S de mégis ráköszöntöm, hogy igyál belőle
 Hogy én mindig jussak, jussaj az eszedbe
 S köszön reám én édesem, hogy igyak belőle
 S mégis ráköszöntem, hogy jussak eszedbe

Nádfüdeles kis házikóm teteje
A szegénység kikönyekül belüle

Kocsmárosné adjon jó bort, mert megöl ez unalom
Üveggyeit mind a falhó vagdalom
Irgya föl részekesem nyelére
Hány icce bort ittam meg én hitelre

Kocsmárosné, jaj, de szennyes a köténye eleje
A betyárnak adgyon szállást estére
Marcsa lányát állítsa ki raportra
Ha pandur jön szójjon be az ablakba.

Tüzzre vizre vigyázzatok.....

58

19.

3153

A kereszt jelzi a siromat
Engemet az édesanyám keservesen sirat
Olasz golyó járja át a keserves szívemet
Ird meg pajtás az anyámnak ne várjon engemet

79

Korond 1973.

Tófalvi Zsuzsa, 1887

Együd Arpád

En kiáltam ludam,
Szent György közepére,
Után küldtem uram,
Hajtsa haza ludam.

Ludam jöjjön haza,
Uram vesszön oda,
Ő se vesszen szegény,
mer jó pipás legény.
Télbe ganyéhalni,
Nyárba házőrzeni.

Agyoncsaplak édes lovam,
Nincsen széna nincsen abrak,
Ne csapj agyon édes gazdám
Kitelelek szalmán.
D rlmrnnél-r, é itthagynál-e,
szived értem nem fájna-e?
S ugy elmegyek meglássátok,
Hiröm még nem is halljátok.

Ezt még édesanyám puvogatta.

Bzombaton szapulát raktam,
Mert szombatig ki se mostam,
Alló kalálát hivattam,
Kalákába kimosttam.

Egy kupa pálin át vettem,
Komámaszonra köszöntem,
Komámasszont nem üsmertem.

Most már hazafelé kéne menni.

/töredék/

Jámbor uramnak, azt mondtam,
Hogy a tinók után vótam,

Jámbor uram azt véllette,
Bogár megcsipte.

A malomba kéne vinni,
liszteszsákom sincsen,
A szuszékba meritenám,
Abban egy szem nincs.

Nappal busulok,
Éjjel gondolkozom,
Hogy mitévő s légyek,
Hogy egy szép lányt vegyek,
Vele vigyan éljek.

Buza elég vagyon
de kenyérünk sincsen,
Kutya gyilkos teröngette,
Igy hát semmink sincsen.

Istenem mit tegyek,
Hogy egy szép lányt vegyek,
Hogy egy szép lányt vegyek,
Vele vigyan éljek.

Belőlem nem jó csillag lett vóna,
Még az égen sem jó ragyogtam vóna,
Jéféltájba kerünném mög az eget,
Akkó tudnám, hogy a babám kit szeret.

S addig megyek a csillagos ég alatt,
mig megnyugszom a babám karja jalatt.
Ha mögnyujgszom, kinek avval mi baja,
Jer babám borulj a jó vállamra.

S bura, bura, bubánatra születtem,
nem és édesanya nevelt fel engem,
Mostoha vót, mostoha ja világ es,
Aho! Járok elhervad a virág.

Megyek az uton lefelé,
Senki sem mondja gyere bé,
Mind azt mondják részeg vagyok,
Az ut ezélén ingadozok.

Ingadoz még a virág es,
A mezőn még a fűszal es.
Óh istenem hogy éljek meg,
Hogy ezt senki se tudja meg.

Es ifjuságom telik el,
Azér a szivem hasad el.
Azér a szivem hasad el
Ifjuságom telik el,
Azért a szivem hasad el,
Azért a szivem hasad el.

S elmennél-e, s itthagynál-e,
Szived értem nem fájna-e,
Szived értem nem fájna-e.

Ugy elmegyek meglássátok,
Hogy még hirem sem halljátok.
Hogy még hirem sem halljátok.

S mikor hirem hallanátok,
Bus levelem olvasátok,
Bus levelem olvassátok.

? Kitagadott, kitagadott babám
Babám a szivéből.
Kitagadott, mégsem vagyok árva,
Aj, be szépen muzsikálnak,
Odalent a kávéházba /kocsnába/

?
Én már innen elmegyek,
Kökényszemű kisangyalom,
A jó istem áldon meg,
Adjon az ég oly szeretőt,
Aki, aki téged el is vesz.

De am

GA

De amikor megházasodom,
Isten tudja, mikor lesz.

Elkezdtem a napjaim számlálni,
Hány éccaka fogok én itthon maradni,
S elszámlálom ?
El van az én szívem keserődve.
?

Nagykend 1973.

Koncz Erzsébet 1906,

Muzsikaszó kihallik az érdőbe,
s viszik a babámat az esküvőre,
Mind szeretném én akkor ott lanni,
Mikor a pap a babamaot esketi.

Hallgatnám meg hogy tagad ki szívéből,
Hát te babám hogy nem félsz az istentől.

Édesanyám, adjon Isten jó estét,
Elhoztuk a barna piros menyecskét,
De nem azért hoztuk, hogy mi szeressük,
Sok a pénze, s a zebüinkbé tösszük.

- Még leánka vótam, akkor tanutam lakodalmakba.

Édesanyám kiállott a kapuba,
Ugy sirassa, hogy a fia katona,
Ne sirasson édesanyám amgamet,
Menjen haza s nevelje az öcsémet.
Mer az öcsém nem katonának való
Gyenge legény, könnyen megrugja ja ló

Id.Máté István 1883.

Koncz Erzsébet

Hej istenem váled Nagykend község faluja
Már én többet nem leszek a lakósa
S én utánam kiződülhet az útca
Hej még egyszer végig sétálok rajta

S édesaynám akkora kezdett siratni
Mikor kufferembe kezdett pakolni
Ne sirj anyám, köszönöm a nevelést
S lehajolok, s megcsókolom a kezét

Rományok lakják Bonyhát, de ők is ezt a sebes nőt szokták táncolni.
Magyarulez bonyhai sebes / Máté István megjegyzése /

Tiltott apád, tiltott anyád
Ter le-le-le
Tiltott minden familiád
Ter le-le-le

S minél jobban tiltanak tőled
Ter le-le-le
Annál jobban szólok néked
Ter le-le-le

Máté István

Nyárad mellett születtem én
Szegény barna betyárlegény
Szép a Nyárad, a vidéke
Jámbor székely szabad széle

Ott a Szőke Nyárad mellett
Ott nekem egy rózsa termett
Szép út viszen a házához
Ott járok a szép barnához

És akkor kiabáltunk:

Nyárád menti legen vagyok
S a leányér élek, halok
Szép a Nyárád a vidéke
Jámbor székely szabad széke
Ott a szőke Nyárád mellett
Ott nekem egy rózsa termett
Szép út viszen a házához
Ott járok a szép barnához
Ott a szőke Nyárád parton
Köntösse nem régi kerton
Maga szőtte két kezivel
Bé is szegte szép szedővel

A nagy kendi sűrű berek
Ott terem a magyar gyerek
Én is onnan serkentem ki
Bár a nyakam tört vóna ki.

.....
Csak a szeme, s a szája
Illik a csók reája.

Ez a kislány irigyesem
Mer elvette a kedvesem
Ha elvette éljen véle
Ölje meg a bánat véle
Ölje meg a ..... bánat
A sok szégyen, s a gyalázat

Mikor megyek le az uton
Nézz ki baám az ablakon
Vess utánam egy pillantást
Ugyse látjuk többet egymást

Fölszállott páva vármegye házára
 A szegények, rabok kiszabadulására
 Várj meg páva, várj meg, had üzenek tőled
 Apámnak, anyámnak, szívbeli mátkámnak
 Könnyen megismerheted annak házatáját
 Piros rózsza lepi arany alma fáját
 Ha kérdik, hol vagyok, mondd meg, hogy beteg vagyok
 A sopronyi rabságban talán meg is halok
 Mert rácsom alatt folyik Drávána a vize
 Fejem felett sivit annak a szellette
 Rab vagyok, rab vagyok, térdig vasba vagyok
 Térdig vagyok vasban, derékig bilincsbe
 Kiapad a szemem a nagy sötéttségbe
 Rab vagyok, rab vagyok, térdig vasba vagyok
 Térdig vagyok vasban, derékig bilincsben
 Kiapad a szemem a nagy hidegségben.
 Ha jén páva volnék, minden folyóvizre leszállnék
 Vizet vinnék számba, a rabok számára
 Fölszállott a páva, vármegye házára
 Vizet visz szájába a rabok számára
 De ja szép aranytollu páva már nem találta őket
 Le vannak fejelve, el vannak temetve.
 Szomorúan szólnak sopronyi harangok
 Temetik a szegény rabokat
 Elszállott a páva sopronyi temetőbe
 Kiterjesztett szárnyakkal szállt a keresztre
 Száll el páva, száll jel, anyám háza elé
 Szólj be az anyámnak, maga van egyedül
 Szép páva madár, mondd meg az anyámnak
 Ne várjon engemet haza, már meg vagyok halva
 Már meg vagyok halva, el vagyok temetve
 A sopronyi temetőbe nyugszom, a fekete földbe
 Már meg vagyok halva, el vagyok temetve
 A sopronyi temetőbe nyugszom, a közös temetőbe.

Biró keresztannyátu hallotta Barátiban.

Amott kerekedik egy fekete felhő
 Abból tollászkodik egy fekete holló
 Állj meg holló, állj meg, hadd üzenek tőled
 Apámnak anyámnak, jegybéli mátkámnak.
 Könnyen megismerheted annak házatáját
 Pírcs rózsza lepi arany alma fáját
 Tükör az ablaka, gyémánt az ajtaja
 Az én rózsám két szeme ragyog ki rajta.

Zöld erdő aljában fűtyörész valaki
 Az én galambom benne lovát keresi
 Ne keresd galambom, mert be van az hajtva
 Az igali főbíró udvarában szól a csengő rajta

Ismerem a rózsám ékes járásáról
 Ismerem a lovam csengő szólásáról
 Ismerem a csengőjét, volt is a kezemben
 Száz forint az ára, az én rózsám vette rajta

Száz forint az ára, arany a zablája
 Az én rózsám vette az igali vásárba
 Száz forint a csengő ára, arany a zablája
 Az én rózsám vette rája az igali vásárba.

Kisigali gyerek vagyok én
 Kisigali birkákat őrzök én
 Két krajcárom volt is elástan
 Fűlszáradt a torkom, fűlástan

Igy jár aki mindig bort iszik
 Mig a temetőbe nem viszik
 Így jár aki mindig bort iszik
 Mig a temetőbe nem viszik

Ha végig megyek az igali főutcán
 Betekintek a bíró jur ablakán
 Ott látom vasra verve babámat
 A szívemet megöli a bánat.

A bíró jur ablakában van egy magas operfa

Sárga lábu cinege tanyázik rajta
 Sárga lábu cinege azt füttyüli
 A babámat kileho zsandár kíséri

Én az utcán végig menni nem merek
 A szivaman nagy bánatot viselek
 Két szememből a könnyeim úgy hullnak
 Az igali flaszter téglára csordulnak

Biró, bíró, te híres igali bíró
 Szemeidet szedje ki hát a holló
 Jeges eső mosse el a házadat
 MÉR engedted megvasalni a babámat

Jaj istenem, kispacsirta lehetnék
 A zsandárok szobájába beszállnék
 Éles késsel a szivüket kivéném
 Kakastollat kalapjukból kitépném

De mivel kis pacsirta nem vagyok
 A zsandárok szobájába nem szállhatok
 Megállj zsandár, jüszte még a falunkba
 Nem kapsz kakastollat a kalapodra.

Csécs Ferencné

Viszi ja viz, viszi az igali réten
 Benne viszi ja kedves szeretóm
 Édesanyám kifogom belőle
 Három évig én voltam a szeretője

Édesanyám kifogom belőle
 Három évig én voltam a szeretője

Viszi ja viz, viszi az igali réten
 Benne viszi a sárgarigó fészket
 Sárgarigó csak azt füttyörészi
 Volt szeretóm el kellett felejtteni

Sárgarigó csak azt füttyörészi
 Volt szeretóm el kellett felejtteni

Fekszik hat ökör hosszu istállóban
Ha szerelem nincsen a kerek jászolban
Szerettelek nagyon, igazán megvallom
De sok százezerszer el ekellett tagadnom

Nem vagy legény, nem vagy, nem merés megcsókolni
Az gondold, talán nem tudom visszaadni
Vissza tudám adni, meg tudnám köszönni
Minden száz csókodért ezret tudnák adni

Vissza tudám adni, megtudnám köszönni
Minden száz csókodért ezret tudnék adni

Igalban tanulták Károlitól.

Kályha vállán dülleszkedik
Péntő tágul, pina lágyul
Ugy múlik ki a világbul

3153

70

Baloldal alatt fakereszt
Feri bácsi faszán fog kismacska egeret.

Nanica azért nem lett apáca
Mert rezegett a pinája
Mert barátot látott
Faszára vágyott.

Disznóölőnek nagy kés a kezébe
Lófasz a seggibe
Egy a kezibe
Hogy e ne felejtse, hogy mi van a seggibe.

Szomszéd háza zsuppos
Mariska pinája szurkos

x.y.háza zsindelyes
A Nanicának a pinája tejfölös.

Nanica, pálinka egy deci
Mikor volt benned a geci.

Tulsó soron esik az eső
Ne menj ara kislány, eleső
Elsárosodik a tunikád
Azér megver az édesanyád

Tulsó soron fűgyül a zsidó
Van-e asszony rongyod eladó
Ha van asszony rongyod eladó
Nekem is van jó füzöm, péntőre eladó.

Ha van asszony rongyod eladó
Nekem is van jó füzöm gatyába való.

Imádkoznék, de nem tudok hijába
Nem jártam én soha az iskolába
Édesanyám tanított vóna reája
De más annak temetű a hazája.

Kiskertembe beragyogott a fényes holdvilág
 Késő este válogatom én benne a rózsát
 Válogatom, melik rózsza pirosabb
 A faluba melik legény csinosabb.

Lehullott a tejarózsa ja földre
 Nem küldhetek a babámnak belőle
 Levélére ráírnám a nevemet
 Ha nem szeret , ne csalja az árva szívemet

Ha nem szeretsz édes rózsám, izend meg
 Vagy izend meg, vagy írjál egy levelet
 Vagy a fene egyé meg a szivedet

Bánatomba kimentem a temetőbe
 Ráborultam édesanyám keresztjére
 A könnyeim a fekete föld issza-

Jaj istenem meghalok bánatimban
 A könnyeimet a fekete föld issza
 Jaj istenem meghalok bánatimban.

..... hegyen a szent János, mégis kurvás a plébános
 Csila-csala, csila-csala még is be ett a korella
 Sem urakra, sem papokra, csak a szegény parasztokra
 Csila-csala, csila-csala még is be ett a korella.

Falu végén a vasvella
 Mégis bejött a korella
 Sem urakra, sem papokra
 Csak a szegény parasztokra

Egy szem kökény, két szem kökény
 Tátott száju ez a legény
 Ugy áll a szája, mint az öveg
 Üssön bele a nyűveg

Pattogatptt kukorica de kemény
 Kis-táskába van egy legény, de kemény

Jaj, de pici lány voltam. mikor megszülettem
Édes tejjel szépen felnevelődtem
Ugy felnőttem, mint a kertbe a rózsza
Volt szeretőm már tízéves koromba

Bimbó voltam, mikor megszülettem
Rózsza vagyok, mire felnevelődtem
Rózsza vagyok a babám ablakába n
Elhervadok az igali határban

anissai réztoronban
Kilencet ütött az óra.
Nem üt az nékem jóra
Máris ki vagyok maradva
Már is kivagyok maradva.

Másnap reggel nyolc órára
Állok a kihallgatásra
Százados úr egyre diktál,
Laktanya fogsággal kínál.
Laktanya fogsággal kínál.

Százados úr arra kérem,
Engedje el a büntetésem
Messze lakik a kedvesem,
Nyolc órára ott köll lennem.
Nyolc órára ott köll lennem.

Százados úr magabiztos
Azt a betyár hétmindent
Még annak is a dacára
Harminc nap leszől bezárva
Harminc nap leszől bezárva.

Pécsek István. 1914

Élet és gazdasági körülményeinek elmesélése--- falusi ezermester

Arra alá a szedresben
Jön a babám kék ümögben.
Fehér fodros kötény van előtte
Meghasad a szívem érte.

nejd -

Erre gyere, ne menj arra
Jobb út van erre, mint arra
Erre gyere szívem Mariskája
Adj egy csókot utoljára.

De én csókot nem adhatok
Nme a te szeretőd vagyok
Páros csókot csakis annak adok
Kinek a babája vagyok.

Nem káposzta, nem káposzta, nem fejes
Nem menyecske, nem menyecske, ki nem kedves
Lám én bizony kedves vagyok
Az uramat 5-6-szor meg is csalom.

nd.

Beizentem, beizentem az ördögnek
Hogy vigyejel, a vigyejel a kedvesemet.
Ne úgy vigye, mint az almát
Reszelje meg 5-6-szor mint a toxmát.

ne pódal

A mi falunk szép helyen van
Közepében szentegyház van
Ajtajában selyem csipke
Sej rászállott a bús gerlice.

Ne szomorkodja bús gerlice
Mivel néked párod nincsen
Nekem sincsen, neked sincsen
Ald az isten, kinék nincsen.

A mi falunk szép helyen van
Körös-körül legelő van
Körül legeli a gólya
Sej az én babám levendula

Jaj de magasak a falak
Jaj de nehéz egy rab élet.
Mérís tudtalak szeretni
Barna fiú tégedet.

Volna tollam, volna tintám
Volna egy kis papírcm
Mind leírnám azokat
Mit mondani fájdalom.

Este van már, késő este,
Minden fegyőr alszik már,
Csak egy rab nem alszik soha
Kire nehéz rabság vár.

Ha fölvisznek Budapestre
A királyi törvényszékre
Ott látok sok urat Úlni
Engöm fognak elítélni

Elitéltek három évre
A nevelő intézetbe
Irok haza a jó anyámnak
Küldjön ruhát a rablányának.

Meg is jött a tiédte ruha
Sirathatsz már édesanyám
Sirathatsz már édesanyám
Mer egy lányod volt, rab lett az is

Anyám, anyám édesanyám
 Jöjj el, nézd meg az én cellám
 Tiszta vas az én nyoszolyám
 Itt haolk meg édesanyám

Ha megtalálnék itt halni
 Ki fog engem megsíratni
 Majd megsírat a jó anyám
 Aki gondot viselt rejám.

Erdő, erdő, de magas vagy
 Édesanyám, de messze vagy
 Én az erdőt kivágatnám
 Csak az anyám megláthatnám.

Megöltek egy legényt hatszáz forintjájér
 Beledobták a Tiszába piros pej lováér
 Tisza be nem vette, partjára vetötte
 Arra ment egy kanász legény hálójába tette.

ballada

Hálójába tette, gunyhójába vitte
 Onnajd izent szüleinek, hogy menjenek érte
 Aztán ment az aptya, kelti, de nem halja
 Szép fekete göndör haja vállára van hajtva.

Aztán ment az anyya, kelti, de nem hallja
 Szép fekete göndör haja vállára van hajtva.
 Aztán megy babája, kelti, de azt hallja
 Kelj föl, kelj föl édes rózsám, borulj a vállamra

Borulj a vállamra, hadd vigyelek haza
 Hadd tegyem én a testedet márvány koporsóba
 Meghuzod-e babám azt anagy harangot
 Meghuzatom édes rózsám, mind a tizenhatot.

Novák Lajosné 1924

Adjon isten szép Szummerné jó estét
 Adjon isten az uraknak szerencsét.

Szép Szummerné ne kívánjon szerencsét
Még az éjjel nagy kés járja a szivét.

Szép Szummerné kísértál a kiskertbe
Feltekint a csillagos nagy égre
En Istenem, vedd hozzád a lelkemet
Még az éjjel nagy kés járja szivemet

Szép Szummernét bevitték a szobába
Szép Szummernét levágták a padlóra
Patkó bácsi ne bántsa az anyámat
Ha megölte a jó édesapámat.

Hallgass gyerek, sarokba van a helyed
Mert én másképp tégedet is megüllek.

Má Igalba az a szokás
Aludtejjel él a takács
Ha végig mén a zuccábo
Lityeg-lotyog a hasábo
Ha beugrik a szűjőfába
Lityeg-lotyog a hasábo

népd

81

Máté Józsefné citerán népdalokat játszik,
Máté Józsefné énekel:

Már minálunk aratják a zabot
Udvaromba rakják a zasztagot
Tetejére rászállott egy fecske
Engem szeret egy igali menyecske

Erdő, erdő, erdő, marosszáli...../ citera, ének/

82

Igal. 1973

Máté Józsefné 1905

Együd Árpád

3152

Lekaszútták már a rétet
Nem terem többé virágot
Hargszik a barna kislány
Nem járok el hozzájuk

Ne haragudj barna kislány
Mé halgatsz mindenekre
Hisz jól tudod szerettelek
Esküszöm az egekre

Ne haragudj barna kislány
Ne hallgass mindenekre
Hisz jól tudod szerettelek
Esküszöm az egekre.

Kis kertemnek négy sarkába
Rozmaringot ültettem
Arra jött a barna legény
Letört egyet belőle

Ne szakítsd le barna legény
Kinyilik nemsokára
Maj ha jaz esthajnalcsillag
Szépen tündöklük rája.

Miknyek Mihályné

Szép a huszár ha fölül a lovára
Ráhuzza a csákóját a jászos homlokára
Ráhuzza a csákóját ibolyakék szemére
Hogy ne lássa senki, hova hull a könnye

A könnye lehullik a lova sörényére

Handwritten in blue ink:
3152
Könyvek
Miknyek Mihályné

Onnaj meg lehullik a szép fekete földre
Ne busulj Mariskám, nem löszöl elfelejtve
Tejaróssa te löszöl a csákóm tetejére

Fekete falunak csak fehér tornya látszik
Látom a babámat a más ülésbe játszik
Azt mondtam nem bánom, de mégis sajnálom
Mikor a babámat a más ülésbe látom.

Azt mondtam nem bánom, de mégis sajnálom
Mikor a babámat a más ülésbe látom.

Ej rózsám ne dudájj mikor beteg vagyok
Fordulj felém kisangyalom mingyár meggyógyulok

nd.

Füülítették a nénémet aranyos hintóra
Engemet is felültettek egy ganajos kocsiira
Öröm a nénémmek a sujszter legénnye
De siralmas énszöm a juhász legénnye.

Karikára legények, legények
Huszárosan verjétek, verjétek
A sarkantyum ....., kihallatszik az utcára.
A sarkantyum pengése kihallatszik a töltésre
Hosszu száru legények nem termettek dologra
Lábuk termett a táncra, szemük a kesintásra
Mint a kutya láncra.
Aki nem tud táncolni, menjen haza aludni
Lám én tudok táncolni, itt maradok aludni.

népd.

Molnár Imréné

Huszonkettő, huszonhárom, huszonnég
Göndör Sándor... hová mész
Elmegyek és a Makkhetes csárdába
Ott mulatok szegénylegéyn módjára.

mal

Huszonkettő, huszonhárom, huszonnégyszáz
 Hallod e te barna legény hová mégy
 Elmegyek a régi szeretőm után
 Megkérdezem szeret e még igazán

Azt a gyűrűt amit adtam, add vissza
 Mert annak a gyémántköve nem tiszta
 Kideríti még az isten az eget
 Megengedik rózsám, hogy szeresselek.

Szentpéteren learatták az árpát
 Elválták a bús gerlice bal szárnyát
 Bús gerlice siratja a bal szárnyát
 Én is siratom a kedves babámat

nd.

Elvitték a babámat katonának
 Ki viseli gondját a jó anyának
 Már ezután gondot viselők rája
 Szület után én leszek neki párja.

Szentpéteren lefogyott az aratás
 A sok legény elkezdte a csavargást
 Este kilenc óra, mégsem aluszik
 Még a baájával nem találkozok.

Vége, vége, vége van már mindennek,
Vége, vége van a hosszú szerelemnek,
Vége, vége van a hozzád járásomnak,
Ablakid alatt a meg-megállásodnak.

88

Tardi Ferencné 1904

Csóri kanász mit főzté
Tüdőt káposztávo
Mivel rántottá bele
Hasas szalonnábo

Ha még egyet megeszik
Vágd a pofájáho

Nagyot ugrik, nagyot fingik
Mind neköd ajállom.

Tera néni.

Fölszállott a páva, vátmegye házára
Vizet visz szájába a rabok számára

Rab vagyok, rab vagyok, mikor szabadulok
A régi rabságba térdig vasba vagyok

Térdig vagyok vasba, derékig bilincsbe
Kiapad a szemem a kinszenvedésbe.

Szájj jel páva, szájj jö házunkon keresztül
Szájj be az anyámhoz, maga van egyedül

Ha kérdi hogy vagyok, nagyon beteg vagyok

népdal
3152.

népdal

89

A régi rabságba talán meg is halok

Rácsom alatt folyik el a Szávának a vize
Fajem fölött sivit el annak a szellete

Oda vagyok zárva a csillág börtönbe
Kiapad a szemem a nagy hidegségbe.

Oda vagyok zárva a csillagbörtönbe
Kiapad a szemem a nagy hidegségbe

Szájj jel páva, szájj e házunkon keresztül
Szájj be az anyámnak maga van egyedül

Ha kérdi hogy vagyok, szabad madár vagyok
A régi rabságból máma szabadulok.

Máma szabadulok, hónap hazamegyek
Anyám két karodra sirva rárepülök

Vessél párnás ágyat a fáradt fiadnak
Meg annak a szép kis páva kismadárnak

Megpihenünk ketten az eső szobádba
Aranytollu szép páva a ruganyos diványon.

Eőket a fényes nap, engedé sugarát
A szép páva madár kiterjeszté szárnyát

Elrepül a páva kelet, nyugat felé
Kiterjesztett szárnya az ég alja felé

Elrepül a páva kelet, nyugat felé
Kiterjesztett szárnya a vármegyeház felé

Beszót a rabokhoz, nem möhettek ti haza
Nektek nem szól soha a rekvencia

Ti mind itt maradtok, mer betegek vagytok
Kigyók, bákák, hangyák sorsaira juttok

47

Szépen szól a Kíssoproni nagyharang
 Huzza jaszat tizenhárom vadgalamb
 Aztat veri mind a két ódalára
 Árván hagylak babám, de nem sokára.

Azok huzzák azt a szomoru versöt
 Most temetnek Báron möghalt fegyencet

A fegyencet kitették a zuóvara
 Nincsen aki aztat végig sirassa

Anyja előtt ráborul ögy szép kislány
 Még a zég is gyöngyharmatot hullaszt rá

Édesanyám ha föl akarsz keresni
 A sopronyi temetőbe gyere ki
 Megtalálod siromat a hontjáro
 A fejfámat a főgyenc szallagjáro.

u.d.

Halvány csillag ragyog fenn az égen
De szép szilaj csikó legel kinn a réten.
Kese annak mind a négy lába
Én leszek annak gazdája.

Fényes a lovam zablája
Elhajtom az igali vásárra.
Habos gyöngyöt veszek a babám hófehér nyakára
Piros pántlikát fekete göndör hajába.

Ahány habos gyöngyszem van a nyakamon
Annyiszor jussak eszedbe galambom
Fújja a szél a piros pántlikádat
Én csókolom halványpiros orcádat.

92

Fújja a szél piros pántlikádat
Én csókolom halvány piros két orcádat.

Éjfél után hármat ütött az óra
Gyere babám, kísérj le a vasutra.
Nem kísérlek, mert a szived meghasad
Ha onnan viseza kell jönni magamnak.

Nem kísérlek, mert a szivad meghasad
Ha onnan viseza kell jönni magamnak.

..... a vadvörtefa levele
Nagy bánat gyűtt az én gyöngye szívemre
Régi szeretőm szava jut az eszembe
Mikor a mirtuszkoszorút föltették a fejemre.

Mikor mentem én a templomba eskünnyi
Egyik könnyem a másikat eléri
Jaj istenem hogy lehet azt megírni
Gyöngyvirágos koszorút a fejemre föltenni.

Jaj istenem páros csillag lehetnék
Este későn az égen fenn ragyogni
Beragyognék a babám szobájába
Megölelném, megcsókolnám puha párnás ágyába.

Ab

21./

3139

Életemnek végóráját,
Sej,de töltöm a csárdába.
A szép lányok viszenk engem,
Föl a menyországba.

A Szent Péter is azt mondaj,
Fönn a magos égbe,
Uram ezt a jó bor ivót,
Sej,de vegyed kegyelembe.

22./

Hajts ki kanász a berekbe,
Csak a füle látszik,
Kanászbujtár a bokorba,
Menyecskével játszik.

/Tovább lá-lázva./

23./

..... pajtás merre tetszik a vándorlás?

Ej-haj, nem jól tetszik,
Mer a babám halva fekszik.

Ismétlés:

Ej-haj Zsubri pajtás,
Merre tetszik a vándorlás?
Ej-haj nem jól tetszik,
Mer a babám halva fekszik.

24./

Szürke számár szomorkodik,
A gazdája jó bort iszik,
Ne szomorkodj szürke számár,
Majd elmegyünk a nyáj után.

Egy-két hete, vagyis három,
Hogy a számadómat várom,
Amoda jön amint látom,
Fekete csilár számaron.

Jó nap, jó nap jó bujtárom,
Nincsen-e valami károm?
Nincsen károm, de nem is lesz,
Még a nyáj a kezemen lesz.

Csak azt mondd nincsen károd,
Hát a legszebb vezér hol van?
Kutyám itta meg a vérit,
Zsidó vette meg a bőrit,

Lányok, lányok szánjátok meg,
Ürüm árát adjátok meg,
Ne kívánjátok a károm,
Látjátok nincsen szállásom.

17./

Három ürü nem nagy folka,
Három juhász hajtogatja,
Mind a három cifrasubás,
Egy sem legény,ki nem szajhás.

18./

Mikor juhászbujtár voltam,
Hogy egy kicsit elaludtam,
Éfél tájban fölélbredtem,
Egy barmom sincs én előtttem.

Kelj föl bujtár,ne aludjál,
Elveszett a szilaj folkád,
Nem aluszom,csak heverek,
Az sem igaz,hogy elveszett.

Majd visszajön valahára,
A Szentpálnak bucsujára,
Majd visszajön valahára,
Somogy-szentpál bucsujára.

15./

/Jövőre csikós leszek,
Nem gulyás/

Esztendőre csikós leszek, nem gulyás,
A nyakamba akasztom a karikást,
Ugy kivágom az ostrom sudarát,
Azt gondolom zenyém az egész világ.

Öreg vagyok nagy bennem az akarat,
Néha-néha téle iszom magamat,
Nézd el babám ezt a csekél hibámat,
Sokat iszok jó borbu...

/Megszakad a szöveg./

16./

Kedves feleségem!

Mi bajod angyalom?
Mit keres itt a paripa,
Az udvaromon?

Ide-oda néz az asszony,
Hol van itt a paripa,
A szógálló a tehenet
Hajtotta oda.

Amióta a csillag,
Még a magos ég,
Szarvatlan tehenet,
Sosem láttam még.

Kedves feleségem,
Mi bajod angyalom?
Mit keres itt az a huszár,
Az én ágyamon?

Ide-oda néz az asszony,
Hol van itt a katona?
A szógállót hideg rázza,
Az feküdt oda.

Amióta a csillag,
Még a magos ég,
Pörge bajcu szógállólánt,
Sosem láttam még.

Kedves feleségem,
Mi bajod angyalom?
Mit keres itt ez a köppeney,
Az én ágyamon?

Ide-oda néz az asszony,
Hol van itt a köpönyeg?
A szógálló ágyteritőt,
Terített oda.

Amióta a csillag,
Még a magos ég,
Kétsor gombos ágyteritőt,
Sosem láttam még.

Kedves feleségem!
Mi bajod angyalom?
Mit keres itt ez a csizma,
A fogasomon.

Ide-oda néz az asszony,
Hol van itt az a csizma?
A szógálló a tejesköcsögöt,
Azt tette oda.

Amióta a csillag,
Még a magos ég,
Sarkantyus tejesköcsögöt,
Sosem láttam még.

Kedves feleségem,
MI bajod angyalom?
Mit keres itt ez a hosszú kard,
A fogasomon.

Ide-oda néz az asszony,
Hol van itt az a kard?
A szógálló a főzőkanalat,
Azt tette oda.

Amióta a csillag,
Még a magos ég,
Ilyen éles főző kanalat,
Sosem láttam még.

1./

Sarkon van a sarkon van a kaposvári laktanya,
 Abba vagyok , abba vagyok három évre bezárva,
 Kelet felé van az ablaka, hideg szél fúj be rajta,
 De sok szegény barna kislány sirva sétál alatta.

A harmadik emeleten van a század iroda,
 Százados ur szabadságos kiskönyvem most írja,
 Irja , írja , de csak hadd írja, én meg majd zsebre vágom,
 Ne sirj kedves kisangyalom , tied leszek a nyáron.

99

4./

Kaszárnya, kaszárnya, sűrű
 Sűrű rácsos ablak rajta,
 Sűrű rácsos ablak közepébe,
 Gyászlevelem rajta.

100

- 16 -

Gyászlevelem rajta,
 Nincsen aki elolvassa,
 Tizenhat ezstendős a szeretóm,
 Majd az elolvassa.

5./

101

Rászállott a páva,
Vármegye házára,
De sok vizet hozott,
A rabok számára.

Igyatok ti foglyok,
Ne szomorkodjatok,
Kérjétek az istent,
Majd megszabadultok.

Hallottad-e hírét,
A Tisza vizének,
Hát annak a hires,
Budai börtönnek?

Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Verje meg az isten,
Aki építette,

Rászállott a páva,
A budapesti várra,
De sok vizet hozott,
A rabok számára.

Rászállott a páva,
Hej, de budapesti várra,
De sok vizet hozott,
A rabok számára.

Igyatok ti rabok,
Ne szomorkodjatok,

102

Kérjétek az istent,
Majd megszabadultok.

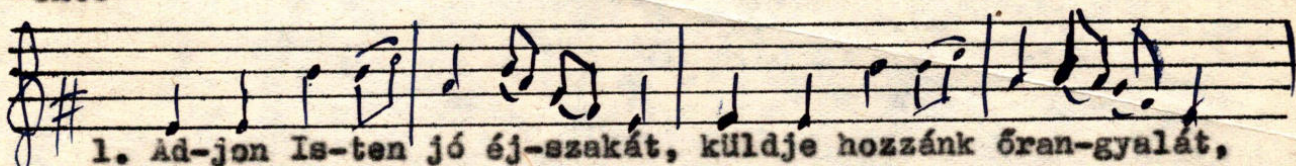
Hallottad-e hírét,
A Tisza vizének,
Hát annak a hires,
Budai börtönnek?

Hallottam, hallottam,
Szenvedtem is benne,
Verje meg az isten,
Aki építette.

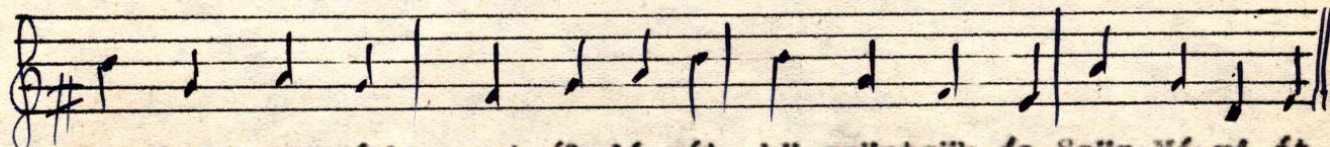
103.

A mi dalaink /Ifju Erdély Kolozsvár 1943./
 Gy.: Kerényi György /Somogy m./

Lentó

1. Ad-jon Is-ten jó éj-szakát, küldje hozzánk óran-gyalát,

ter-jesz-sze ránk szent ál-dá-sát, kö-szöntsük a Szüz Má-ri-át

2. Köszöntsük a Szüz Máriát,
 vele együtt ő szent fiát,
 Jézus, Mária szent neve
 legyen nekünk örömünkre.
3. Ime eltűnt a fényes nap,
 Felkel-e még nekünk holnap?
 Míg a száadásom nem egész,
 nem vagyok még az utra kész.
4. Ime, sötétben maradok.
 Jöjjetek elő csillagok,
 ragyogjatok élő tüzek,
 dicsőült mennyei szentek.
5. Te is, őrző szent angyalom,
 míg el nem nyél a sirhalom,
 míg a testem nyugosztalom,
 légy mellettem oltalmazóm.